

Paweł Sobczyk

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej "Jednostka a władcze działanie administracji publicznej" WSM, Warszawa, 9 czerwca 2008 r.

Kwartalnik Prawa Publicznego 7/4, 291-295

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**SPRAWOZDANIE Z OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ
JEDNOSTKA A WŁADCZE DZIAŁANIE ADMINISTRACJI
PUBLICZNEJ
WSM, WARSZAWA, 9 CZERWCA 2008 R.**

Wydział Prawa i Administracji Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie rozpoczął ogólnopolską konferencją naukową „Jednostka a władcze działanie administracji publicznej” cykl konferencji „Prawo, Gospodarka, Społeczeństwo”. Patronat nad konferencją objął prof. zw. dr hab. Brunon Hołyst Rektor Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie. Komitet naukowy konferencji tworzą dr Małgorzata Czuryk oraz dr Mirosław Karpiuk z WSM, natomiast komitet organizacyjny Piotr Jackiewicz i Juliusz Karpiński z Niezależnego Zrzeszenia Studentów.

Pierwsza konferencja została zorganizowana 9.6.2008 r. w gmachu WSM w Warszawie. W imieniu organizatorów Rektorów Uczelni, Prodziekana, prelegentów oraz zebranych gości powitała dr M. Czuryk.

Pierwszą sesję konferencji otworzył referat dra M. Karpiuka z WSM w Warszawie zatytułowany „Strona w postępowaniu administracyjnym”. Prelegent w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na zagadnienia związane z prawami strony w zakresie uruchamiania i prowadzenia procedury administracyjnej, która ma charakter autorytarny. W państwie prawa nie ma miejsca dla mechanicznie i sztywno pojmowanej zasady nadrzędności interesu ogólnego nad interesem indywidualnym, co oznacza, że w każdym przypadku organ administracji publicznej ma obowiązek wskazać, o jaki interes ogólny (publiczny) chodzi, i udowodnić, iż on jest na tyle ważny i znaczący, że bezwzględnie wymaga ograniczenia uprawnień indywidualnych obywateli. Zarówno istnienie takiego interesu, jak i jego znaczenie, a także przesłanki powodujące konieczność przedłożenia w konkretnym wypadku interesu publicznego nad indywidualny podlegać muszą zawsze wnikliwej kontroli instancyjnej, czy sądowej. Dr M. Karpiuk wykazał, iż prawo do rzetelnej i sprawiedliwej procedury, ze względu na jego istotne

znaczenie w procesie urzeczywistniania praw i wolności obywatelskich, mieści się w treści zasady państwa prawnego, dlatego też musi być ono respektowane przez organy administracji publicznej. W państwie prawnym wymagane jest nie tylko zrozumiałe, precyzyjne i zgodne z innymi regulacjami, wynikającymi z istoty takiego państwa, unormowanie procedury, lecz również prawidłowe i ściśle jej stosowanie w praktyce, w szczególności zaś tych jej przepisów, które określają uprawnienia procesowe uczestników postępowania.

Drugi referat, zatytułowany „Jednostka w postępowaniu przed sądami administracyjnymi” wygłosiła dr M. Czuryk z WSM w Warszawie. Wskazała na istotę i funkcje sądownictwa administracyjnego poprzez dokonanie analizy ustawy z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, w aspekcie praw podmiotowych jednostki. Ochrona praw podmiotowych jednostki jest niewątpliwie podstawową funkcją sądownictwa administracyjnego. Dokonywanie kontroli prawidłowości wydawania aktów prawnych przez administrację publiczną świadczy o realizacji przez sądy administracyjne zasady praworządności. W referacie przedstawiono podstawowe zasady postępowania takie jak zasadę dwuinstancyjności, legalności, udzielania przez sąd pomocy stronom, jawności, ekonomii procesowej (koncentrując się w tym zakresie na postępowaniu uproszczonym i mediacyjnym), kontradyktoryjności i dostępu do sądu. Dr M. Czuryk przedstawiła także zasady korzystania przez stronę z instytucji prawa pomocy, wskazując procesowe rozwiązania w tym zakresie.

Mgr Jacek Bąbka Prezes Fundacji Badań nad Prawem wygłosił referat na temat „Skarga konstytucyjna na władcze działanie administracji publicznej”. We współczesnych ustrojach państwowych, gwarantujących ochronę praw, ingerencja administracji w korzystanie z podmiotowych praw przez obywateli, a także inne podmioty prawa, podlega sądowej kontroli legalności. Standard państwa prawa wymaga, aby każdy, kto ma w tym interes prawny mógł zakwestionować wszelkie władcze rozstrzygnięcia administracji wkraczające w sferę jego wolności i praw zagwarantowanych w ustawie zasadniczej. W segmencie władzy sądowniczej wyodrębniły się wyspecjalizowane w tym celu organy (sądy konstytucyjne), którym powierzono zadanie rozpoznawania specyficznego środka ochrony praw – skargi konstytucyjnej. Prelegent zwrócił uwagę, iż na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. skarga konstytucyjna funkcjonuje ponad dziesięć lat, ale wydaje się, że nie spełnia w dostatecznym stopniu funkcji ochronnej, chociażby ze względu

na wąsko rozumiany w praktyce Trybunału Konstytucyjnego jej zakres przedmiotowy i nadmierny formalizm. Mgr J. Bąbka, jako praktyk występujący wielokrotnie przed TK, wskazał na kilka przykładów postępowania przed TK w sprawach związanych z władczym działaniem administracji publicznej

Po przerwie pierwszy referat wygłosiła mgr Małgorzata Karpiuk „Władcze i niewładcze formy działania administracji publicznej”. Doktorantka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie wyjaśniła na wstępie pojęcie władczych i niewładczych formy działania administracji publicznej. Prawną formą działania administracji jest ustawowo określona czynność, która może być wykorzystana przez organy administracji do załatwienia poszczególnych rodzajów spraw. W referacie została poruszona istota władztwa administracyjnego, która jednostronnie decyduje o treści stosunku prawnego, jaki łączy organ administracji publicznej z jednostką. Administracja publiczna ma możliwość stosowania sankcji w razie jakiegokolwiek naruszenia zakazów bądź nakazów oraz ustalania praw lub obowiązków obywateli. Mgr M. Karpiuk poruszyła także kwestię zauważalnego wzrostu znaczenia form niewładczych, które przede wszystkim polegają na stosowaniu negocjacji, konsultacji, czy dotyczą czynności materialno-technicznych całego procesu administracyjnego.

„Zadania państwa realizowane przez „inne” organy administracji publicznej” to tytuł referatu wygłoszonego przez dr Barbarę Krupę z Politechniki Warszawskiej. Prelegentka pierwszą część swojego wystąpienia poświęciła na omówienie pojęcia „inne organy administracji publicznej”. Wyjaśniła, że w wykonywaniu zadań administracji publicznej biorą także udział podmioty, które nie wchodzą w skład tradycyjnie rozumianego aparatu administracyjnego. W literaturze przedmiotu do grupy tej zalicza się najczęściej organizacje społeczne i przedsiębiorstwa państwowe. W określonych prawem sytuacjach podmioty te wykonują funkcje zlecone z zakresu administracji publicznej oraz realizują zadania administracji publicznej. W drugiej części swojego wystąpienia Prelegentka skupiła się na przykładach „innych” organów administracji publicznej, omawiając działalność Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. ARiMR została powołana w celu wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Ponadto została wyznaczona przez Radę Ministrów do pełnienia roli akredytowanej agencji płatniczej. Zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udzielaniem pomocy ze środków krajowych. Agencja, jako wykonawca polityki rolnej, ściśle współpracuje z Ministerstwem

Rolnictwa i Rozwoju Wsi. ARiMR podlega jednocześnie nadzorowi Ministerstwa Finansów w zakresie gospodarowania środkami publicznymi. Prelegentka wskazała także na podstawowe zadania realizowane przez Agencję, takie jak: płatności bezpośrednie, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007–2013”, Wspólna Organizacja Rynku Owoców i Warzyw oraz Wspólna Organizacja Rynku Rybnego oraz Pomoc Krajowa. W ostatniej części wystąpienia dr B. Krupa przybliżyła państwową jednostkę organizacyjną posiadającą osobowość prawną, zajmującą się gromadzeniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obywateli oraz dystrybucją świadczeń w wysokości i na zasadach ustalonych w przepisach powszechnie obowiązujących, jaką jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. ZUS obsługuje obecnie 20 mln klientów, środki Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, których dysponentem jest ZUS, stanowią około 50% zasobów pieniężnych państwa. Zakład nie może samodzielnie ustalać wysokości składek lub świadczeń, gdyż zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej pozostaje to zadaniem władzy ustawodawczej. Szczegółowe zadania ZUS określił prawodawca w ustawie z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Ostatni referat wygłosił dr Paweł Sobczyk z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i WSM. Prelegent wskazał na możliwość wielopłaszczyznowego i wieloaspektowego podejścia do tytułowego zagadnienia „Jednostka a władza publiczna w świetle Konstytucji RP”. Zwrócił uwagę, iż tradycyjny podział wolności i praw człowieka i obywatela ze względu na stosunek władzy publicznej do jednostki traci w demokratycznych państwach prawa, w tym także w Polsce, na znaczeniu. Nie da się bowiem w sposób jasny określić stosunku władzy publicznej do jednostki na zasadzie podziału *status negativus* (sfera wolności i praw jednostki wolna od ingerencji władzy państwowej) i *status activus* (sfera zaangażowania władzy publicznej w zapewnienie realizacji wolności i praw jednostki). Obecnie każda wolność i prawo wiąże się z aktywnością władzy publicznej z jednej strony i obowiązkiem powstrzymania się przez nią od wkraczania w sferę wolności i praw jednostki z drugiej. Prelegent zwrócił także uwagę, iż coraz częściej doktryna wypowiada się na temat horyzontalnego obowiązywania wolności i praw, czyli pomiędzy poszczególnymi jednostkami, uzupełniając w ten sposób do niedawna dominujący wymiar wertykalny, czyli określający relacje między władzą publiczną a jednostką. W ostatniej części swojego wystąpienia dr P. Sobczyk nawiązał

do sformułowanej w art. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasady suwerenności narodu. Z konstytucyjnego przepisu wynika bowiem, że naród jest podmiotem władzy zwierzchniej w państwie. Oznacza to, że jest to władza pierwotna i prawnie nieograniczona. Władza suwerena, który działa w sposób bezpośredni (referendum, inicjatywa ludowa) lub pośredni (wybór przedstawicieli) jest realizowana przez władzę publiczną z jego woli i w jego interesie. Dlatego też władza publiczna powinna zawsze być traktowana jako służba jednostce.

Po wygłoszeniu referatów odbyła się dyskusja z udziałem prelegentów i uczestników konferencji. W dyskusji nawiązano do działalności TK w zakresie skargi konstytucyjnej oraz miejsca i roli organów administracji publicznej w stosunkach z jednostką.

Należy bardzo pozytywnie odnotować fakt zorganizowania ogólnopolskiej konferencji naukowej przez WPIA WSM w Warszawie. Niewiele jest tego typu inicjatyw naukowych podejmowanych przez wyższe szkoły prywatne w Polsce. Podjęta i zorganizowana przez niesamodzielnych pracowników naukowych WPIA WSM oraz studentów z NZS inicjatywa spotkała się z przychylnym przyjęciem władz Wydziału i Uczelni. Planowane są dalsze konferencje poświęcone problematyce „Prawo, Gospodarka, Społeczeństwo”, w których udział wezmą przedstawiciele z innych ośrodków naukowych w Polsce.

Paweł Sobczyk*

---

* Dr Paweł Sobczyk – Adiunkt, Katedra Prawa Wyznaniowego i Konkordatowego, Wydział Prawa Kanonicznego, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.